

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до проведення семінарських занять, виконання
самостійної роботи з дисципліни «Місцеві фінанси»
для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем
«бакалавр» денної та заочної форм навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа
та страхування» (Частина 2)

Методичні вказівки до проведення семінарських занять, виконання самостійної роботи з дисципліни «Місцеві фінанси» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (Частина 2) / Укл. Н.Г. Фатюха– Запоріжжя: НУ «ЗП», 2014.- 41с.

Укладач: к.е.н., доцент Н.Г. Фатюха

Рецензент: перший проректор, д.е.н., професор
В. Г. Прушківський

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент С.В. Шарова

Затверджено
на засіданні кафедри
“Фінанси, банківська справа
та страхування ”
Протокол № 1
від 27.08. 2019 р.

Рекомендовано
до видання НМК ФЕУ
Протокол № 22
від 25.09. 2019 р.

ЗМІСТ

Частина 2	
5. Задачі для самостійного опрацювання	88
6. Індивідуальна робота	96
7. Питання з дисципліни «Місцеві фінанси» до моду- льного контролю	100
8. Основна та додаткова література	102

Тема 8. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства

Мета проведення. Опрацювання теоретичних питань.

План заняття

1. Послуги, які надаються на місцевому рівні.
2. Місцеве господарство і його роль у формуванні місцевих бюджетів.

Студент повинен знати: - поділ та характеристику послуг на місцевому рівні;

- сутність поняття місцевого господарства;
 - правова база місцевого господарства;
 - суб'єкти господарювання комунального сектору.
- Література: [7, с.434-445; 6, с. 205-210; 4, с.76-77].

Питання для самоконтролю та дискусій

1. Яким є склад місцевого господарства?
2. Наведіть перелік послуг, які надаються на місцевому рівні?
3. Вкажіть, за якими ознаками класифікують підприємства комунального господарства.
4. Назвіть повноваження органів місцевого самоврядування в галузі управління комунальною власністю.

Література: [7, с.434-472; 6, с. 205-210; 4, с.76-77].

Тести для самостійного опрацювання

1. Послуги, які надаються на місцевому рівні, поділяються на:

- а) економічні, соціальні, політичні;
- б) економічні, соціальні, комунальні;
- в) економічні, соціальні, забезпечення безпеки, охорони правопорядку і навколишнього середовища;
- г) соціальні, мікроекономічні, гуманітарні.
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

2. Повноваження органів місцевого самоврядування:

- а) управління комунальним майном;

б) контроль за використанням прибутків підприємств комунальної власності;

в) заслуховування звітів керівників;

г) всі відповіді правильні;

д) правильної відповіді не має;

е) інша відповідь.

23. Заклади освіти та охорони:

а) перебувають на повному утриманні місцевих бюджетів;

б) частково утримуються з місцевих бюджетів;

в) працюють на засадах самоокупності;

г) фінансуються іноземними інвесторами;

д) всі відповіді правильні;

е) інша відповідь.

4. За джерелами фінансування виділяють такі підприємства комунальної власності:

а) підприємства, які перебувають на повному утриманні з місцевих бюджетів; підприємства, які частково утримуються з місцевих бюджетів і ті, які працюють на засадах самоокупності;

б) унітарне комунальне підприємство; комунальне акціонерне товариство; комунальне товариство з обмеженою відповідальністю;

в) житлове господарство; санітарно-технічні; транспортні; комунальної енергетики; комунальне обслуговування; міські шляхи;

г) всі відповіді правильні;

д) правильної відповіді не має

е) інша відповідь.

5. За організаційно-правовими формами виділяють такі комунальні підприємства:

а) підприємства, які перебувають на повному утриманні з місцевих бюджетів; підприємства, які частково утримуються з місцевих бюджетів і ті, які працюють на засадах самоокупності;

б) унітарне комунальне підприємство; комунальне акціонерне товариство; комунальне товариство з обмеженою відповідальністю;

в) житлове господарство; санітарно-технічні; транспортні; комунальної енергетики; комунальне обслуговування; міські шляхи;

г) всі відповіді правильні;

д) правильної відповіді не має

е) інша відповідь.

6. За функціональним призначенням підприємства комунального господарства поділяються на:

- а) підприємства, які перебувають на повному утриманні з місцевих бюджетів; підприємства, які частково утримуються з місцевих бюджетів і ті, які працюють на засадах самоокупності;
- б) унітарне комунальне підприємство; комунальне акціонерне товариство; комунальне товариство з обмеженою відповідальністю;
- в) житлове господарство; санітарно-технічні; транспортні; комунальної енергетики; комунальне обслуговування; міські шляхи;
- г) всі відповіді правильні;
- д) правильної відповіді не має
- е) інша відповідь.

Питання для самостійного опрацювання

1. Охарактеризуйте суб'єктів господарювання комунального сектору.
2. Охарактеризуйте поділ послуг на місцевому рівні.
3. Фінанси муніципальних підприємств у зарубіжних країнах.

Теми рефератів

1. Аналіз структури та динаміки доходів місцевого самоврядування від об'єктів комунальної власності.
2. Основні проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування та місцевих фінансів у Європі.

Практичні завдання

Завдання 1

Доходи місцевого бюджету на поточний рік затверджені у сумі 408,2 млн. грн.

На наступний плановий рік прогнозується рівень інфляції 9,8%, зростання прибутку комунальних підприємств на 15%. Надходження податку на прибуток комунальних підприємств у загальному обсязі надходжень місцевого бюджету становлять в середньому 12%. Очікується зростання надходжень податку на доходи фізичних осіб на 7%, частка цих надходжень в загальному обсязі доходів становить 45%. Збільшення інших бюджетних надходжень прогнозується на рів-

ні індексу інфляції планового року. Визначте обсяг доходів місцевого бюджету на плановий рік.

Завдання 2

Використовуючи дані таблиці, розрахувати обсяг неподаткових надходжень, міжбюджетних трансфертів та доходів спеціального фонду дохідної частини міського бюджету за попередній і звітний роки. Розрахувати обсяг планових завдань з виконання дохідної частини міського бюджету на наступний рік та відхилення обсягу доходів.

Таблиця 4.16 – Виконання дохідної частини міського бюджету та план на наступний рік

Доходи	Виконання за попередній рік, тис.грн.	Виконання за звітний рік, тис.грн.	План у % до звітного року	Планові надходження на наступний рік, тис.грн.	Відхилення, тис.грн.	
					звітного року від попереднього	планового року від звітного
Податкові надходження	514825,5	734518,6	103,4			
Неподаткові надходження	?	?	89,0			
Разом доходів	541323,8	770694,8				
Міжбюджетні трансферти	?	?	85,2			
Всього	858580,9	1061241,8				
Доходи спеціального фонду	?	?	99,1			
Всього	1236873,7	1306670,3				

Тема 9. Фінанси підприємств комунального господарства

Мета проведення. Опрацювання теоретичних питань.

План заняття

1. Поняття комунальної власності та особливості її формування в Україні.
2. Особливості організації фінансів підприємств комунальної власності.

Студент повинен знати:

- сфери функціонального призначення комунальних підприємств;
- склад грошових надходжень комунальних підприємств;
- формування виручки, балансового та чистого прибутку комунальних підприємств;
- систему показників фінансового стану комунальних підприємств.

Література: [7, с.445-472; 6, с. 210-219].

Питання для самоконтролю та дискусій

1. У чому полягає суть комунальної власності?
2. Назвіть суб'єкти та об'єкти права комунальної власності.
3. Охарактеризуйте особливості формування комунальної власності в Україні.
4. В чому полягають особливості функціонування фінансів комунальних підприємств в Україні?
5. Назвіть доходи від об'єктів комунальної власності.
6. Які основні аспекти реформування комунальної власності в Україні?

Література: [7, с.445-472; 6, с. 210-219].

Тести для самостійного опрацювання

1. Комунальна власність є:

- а) державною власністю;
- б) колективною власністю;
- в) приватною власністю;
- г) акціонерною власністю;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

2. Об'єктами права комунальної власності є:

- а) кошти місцевих бюджетів;
- б) земля та природні ресурси;
- в) житловий фонд;
- г) усе перераховане;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

3. Суб'єктом права комунальної власності в Україні є:

- а) адміністративно – територіальна одиниця;

- б) орган місцевого самоврядування; територіальна громада;
- в) місцева рада народних депутатів;
- г) всі відповіді правильні;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

4. Різновиди комунальної власності в Україні:

- а) обласна і міська;
- б) районна;
- в) сільська і селищна;
- г) усі перераховані;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

5. Статути підприємств комунальної власності затверджуються:

- а) загальними зборами;
- б) місцевими радами;
- в) за рішенням працівників;
- г) керівниками підприємств;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

6. Податок на прибуток підприємств комунальної власності зараховується за місцевих бюджетів відповідного рівня в обсязі:

- а) 100%;
- б) 50%;
- в) 75;
- г) 25;
- д) 10;
- е) інша відповідь.

Питання для самостійного опрацювання

1. Сучасні проблеми розвитку комунального господарства.
2. Які повноваження місцевих органів влади у сфері управління комунальною власністю є пріоритетним?
3. Нормативно-правове забезпечення з питань регулювання комунальної власності в Україні.
4. Зробіть порівняння визначення комунальної та муніципальної власності.

5. Проаналізуйте правові норми функціонування комунальної власності в нашій державі у зв'язку з прийняттям Цивільного та Господарського кодексів України.

6. Визначте поняття суб'єктів господарювання комунального сектору економіки.

7. Обґрунтуйте основні напрями реформування інституту комунальної власності в нашій державі.

Теми рефератів

1. Шляхи становлення комунальної власності в Україні та зарубіжних країнах.

2. Досвід управління комунальними підприємствами в зарубіжних країнах.

Практичні завдання

Завдання 1

Визначити необхідність (розмір) бюджетної дотації комунальним підприємствам міста на основі вихідних даних:

Таблиця 4.17- Вид комунальних платежів

Вид комунальних платежів	Нарахована сума комунальних платежів за рік		Дебіторська заборгованість населення за комунальними платежами, %	Необхідність (розмір) дотації комунальним підприємствам, грн.
	млн. грн.	% платежів населення		
1	2	3	4	5
Квартирна плата	68,5	100	28	
Опалення	74,9		16	
Гаряче водопостачання	31,8	84	21	
Холодне водопостачання	52,3	62	47	
Газопостачання	28,2	34	13	
Електроенергія	110,5	48	9	

Норма рентабельності комунальних підприємств в аналізованому періоді визначена на рівні 10%.

Завдання 2

За інформацією про виконання доходів обласного бюджету (Запорізька область) (загальний фонд) проаналізувати дані показники

Таблиця 4.18 - Інформація про виконання доходів обласного бюджету (Запорізька область) на 01.01.2019 (загальний фонд)

Найменування показників	План на 2018 рік	Виконано за 2018 р.
1	2	3
Доходи		
Податок та збір на доходи фізичних осіб	1 272 711,8	1 333 055,7
Податок на прибуток підприємств	379 085,7	422 377,7
Рентна плата за спеціальне використання води	145 586,8	157 745,0
Рентна плата за користування надрами	64 726,0	57 214,2
Плата за використання інших природних ресурсів	1 243,0	780,6
Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність	635,3	787,2
Плата за розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів	50 714,5	26 762,2
Інші надходження	704,2	201,7
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	52 597,4	54 610,5
Надходження сум кредиторської та депонентської заборгованості підприємств, організацій та установ, щодо яких минув строк позовної давності	0,0	6,0
Інші надходження	3 006,9	1 365,9
Доходи від операцій з капіталом	13,3	12,5
Разом доходів	1 971 024,9	2 054 919,1
Офіційні трансферти	7 770 865,4	7 568 620,3
Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я	667 990,7	667 990,7
Стабілізаційна дотація	6 641,3	6 641,3

Продовження табл. 4.18

1	2	3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню учас	795,9	795,5
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги по догляду за інвалідами I чи II групи внаслідок психічного розладу	2 076 171,6	2 062 713,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	2 833 733,7	2 656 123,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу	111 523,4	108 975,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги	6 185,8	6 185,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості	30 263,5	30 263,5
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань	50 440,0	49 675,6
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії	850,5	842,0
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	476 440,6	476 440,6
Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	1 322 929,6	1 322 929,6

Продовження табл. 4.18

1	2	3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа	25 982,6	25 798,8
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	26 869,0	26 869,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження	6 329,2	6 151,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами	16 792,7	15 864,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною"	38 988,1	37 755,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб, визначених абзацами 5-8 пункту 1 статті 10 Закону України `Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціально	11 208,0	10 350,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих учасників бойових дій на території інших держав, визначених у абзаці першому пункту 1 статті 10 Закону України `Пр	1 993,4	1 993,4
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів	3 839,4	1 871,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти `Нова українська школа`	43 757,0	43 280,4
Субвенція з місцевого бюджету на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах	10 932,5	8 901,8

Продовження табл. 4.18

1	2	3
Інші субвенції з місцевого бюджету	206,8	206,8
Всього доходів (загальний фонд)	9 741 890,3	9 623 539,5

Тема 10. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу

Мета проведення. Опрацювання теоретичних питань.

План заняття

1. Склад та особливості організації фінансів житлово-комунального господарства.
2. Специфіка фінансової діяльності підприємств комунального обслуговування.
3. Фінансова діяльність комунальних транспортних підприємств.
4. Комунальні платежі та методи управління ними.

Студент повинен знати:

- особливості формування доходів управляючої компанії та їх склад;
- склад та структуру видатків підприємств житлово-комунального господарства;
- особливості формування балансового прибутку житлово-комунального господарства;

Література: [7, с. 472-539; 6, с. 224-245].

Питання для самоконтролю та дискусій

1. У чому полягають особливості фінансів житлово-комунального господарства?
2. Назвіть джерела доходів житлово-комунального господарства в Україні.
3. Який порядок розрахунку квартирної плати?

4. Наведіть перелік чинників, які впливають на розмір квартирної плати.
 5. Що включають доходи від нежитлових приміщень?
 6. Назвіть напрямки використання чистого прибутку підприємств житлово-комунального господарства.
 7. Вкажіть склад і структуру видатків житлового господарства.
 8. Охарактеризуйте витрати, що включаються до собівартості житлово-комунального господарства.
 9. У чому полягає суть комунальних платежів?
 10. Які шляхи обмеження зростання або зниження тарифів на житлово-комунальні послуги?
 11. Які основні напрями реформування і розвитку житлово-комунального господарства в Україні?
 12. Охарактеризуйте механізми залучення приватних інвесторів на ринки послуг житлово-комунального господарства
- Література: [7, с. 472-546; 6, с. 224-245].

Тести для самостійного опрацювання

1. Яка мета реформи житлово-комунального господарства в Україні:

- а) встановлення державної монополії в сфері житлово-комунального господарства;
- б) приватизація державних житлово-комунальних підприємств;
- в) створення ефективного ринкового механізму функціонування житлово-комунального господарства;
- г) поліпшення контролю за функціонуванням підприємств житлово-комунального господарства?
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

2. Що належить до джерел фінансування ремонту житлового фонду підприємств житлового господарства:

- а) доходи від оренди;
- б) бюджетні асигнування;
- в) перевищення доходів над видатками по експлуатації житлового фонду;
- г) усі відповіді правильні.
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

3. Дорожнє господарство відноситься до:

- а) підприємств зовнішнього благоустрою;
- б) підприємств по створенню зовнішнього благоустрою;
- в) санітарно-технічних підприємств;
- г) підсобних промислових та ремонтних підприємств, що обслуговують потреби комунального господарства.
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

4. Що є джерелами надходжень доходів у житловому господарстві?

- а) квартирна плата;
- б) виручка від реалізації макулатури;
- в) виручка від реалізації металобрухту;
- г) усі відповіді правильні.
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

5. Планування витатків на утримання житлово-комунального господарства розпочинається з:

- а) сумування всіх витрат;
- б) визначення доходів цих підприємств;
- в) бюджетних асигнувань;
- г) усе перераховане;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

6. Від яких чинників залежить сума квартирної плати?

- а) кількості осіб, що проживають у квартирі;
- б) розмірів середньорічної житлової площі і середньої ставки за 1 м²;
- в) кількості повнолітніх осіб, що проживають у приміщенні;
- г) місцезнаходження та кількості поверхів у будинках;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

Питання для самостійного опрацювання

1. Проблеми розвитку житлово-комунального господарства в Україні.

2. Механізм розрахунку собівартості робіт у господарстві міського електротранспорту.

3. Особливості розрахунку собівартості робіт у тепловому господарстві.

4. Методика розрахунку собівартості робіт у водопровідно-каналізаційному господарстві.

5. Застосування санкцій як способу ліквідації заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги.

6. Організація збору платежів за комунальні послуги.

7. Особливості нарахування тарифів на теплопостачання.

Теми рефератів

1. Управління фінансами комунальних підприємств.

2. Проблеми реформування житлово-комунального господарства.

3. Необхідність і зміст реформи житлово- комунального господарства в Україні.

4. Охарактеризуйте фінансовий стан і перспективи розвитку комунальних транспортних підприємств.

Практичні завдання

Завдання 1

Визначити необхідний розмір бюджетної дотації комунальних підприємств міста на основі вихідних даних:

Таблиця 4. 19 – Показники для розрахунку розміру бюджетної дотації

Види комунальних платежів	Нарахування суми комунальних платежів за рік, млн..грн.	Фактично сплачено комунальних платежів, %	Дебіторська заборгованість за комунальними платежами за попередній рік, млн..грн.
Квартирна плата	68,5	100	28
Опалення	74,9	55	16
Гаряче водопостачання	31,8	84	21
Холодне водопостачання	52,3	62	47
Газопостачання	28,2	34	13
Електроенергія	110,5	48	9

Завдання 2

Маємо показники звітнього року та прогнозовані обсяги їх зміни у плановому році (див.табл.) розрахувати індекси відносної податко-спроможності адміністративно-територіальної одиниці протягом звітнього та планового років.

Таблиця 4. 20 – Дані для розрахунку індексів відносної податко-спроможності

	Звітний рік	Приріст (зменшення) показника у плановому році, %
Чисельність населення міста, тис.осіб	915,9	+5
Чисельність населення України, млн.осіб	42314,6	-2
Фактичне надходження доходів до бюджету міста, тис.грн.	124750,2	+3
Фактичне надходження доходів до усіх місцевих бюджетів України, млн.грн.	5371470,8	-1

Тема11. Управління місцевими фінансами в Україні

Мета проведення. Опрацювання теоретичних питань.

План заняття

1. Система управління місцевими фінансами.
2. Фінансовий контроль, що здійснюється органами місцевого самоврядування, його види та методи.
3. Проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні.

Студент повинен знати:

- принципи управління місцевими фінансами;
 - інструменти управління місцевими фінансами;
 - організацію фінансового контролю на місцевому рівні.
 - проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні.
- Література: [7, с.357-366, 404-434; 6, с. 170-177].

Питання для самоконтролю та дискусій

1. Охарактеризуйте об'єкти і суб'єкти управління місцевими фінансами.
 2. Назвіть елементи управління місцевими фінансами.
 3. У чому полягає суть стратегічного та оперативного управління?
 4. Назвіть основні функції та завдання фінансового управління.
 5. Охарактеризуйте принципи фінансового контролю.
 6. За якими ознаками класифікують фінансовий контроль?
 7. Які основні методи фінансового контролю ви знаєте?
- Література: [7, с.357-366, 404-434; 6, с. 170-177].

Тести для самостійного опрацювання

1. Місцевий фінансовий орган - це:

- а) установа (організація), що фінансується з місцевого бюджету;
- б) установа, яка, відповідно до законодавства України, організовує та здійснює функції по складанню, виконанню місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів;
- в) установа, яка здійснює функції по фінансуванню місцевих бюджетів;
- г) усі відповіді правильні;
- д) не має правильної відповіді;
- е) інша відповідь.

2. Управління місцевими фінансами – це:

- а) управління на тривалу перспективу, виражається у встановленні обсягів фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць на перспективу для реалізації цільових програм;
- б) система заходів, що здійснюються центральною владою з метою управління процесом утворення, розподілу, перерозподілу і використання фінансових ресурсів у регіонах та інших адміністративно-територіальних одиницях;
- в) складова частина управління економікою адміністративно-територіальних одиниць, його здійснює спеціальний апарат з допомогою специфічних прийомів і методів;

г) маневрування наявними фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування, залучення додаткових коштів, ефективне витрачання наявних грошових засобів;

д) правильної відповіді не має;

е) інша відповідь.

3. Управління місцевими фінансами не містить:

а) планування;

б) бюджетування;

в) оперативного управління;

г) контролю;

д) правильної відповіді не має;

е) інша відповідь.

4. Стратегічне управління – це:

а) управління на тривалу перспективу, виражається у встановленні обсягів фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць на перспективу для реалізації цільових програм;

б) система заходів, що здійснюються центральною владою з метою управління процесом утворення, розподілу, перерозподілу і використання фінансових ресурсів у регіонах та інших адміністративно-територіальних одиницях;

в) складова частина управління економікою адміністративно-територіальних одиниць, його здійснює спеціальний апарат з допомогою специфічних прийомів і методів;

г) маневрування наявними фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування, залучення додаткових коштів, ефективне витрачання наявних грошових засобів;

д) правильної відповіді не має;

е) інша відповідь.

5. Оперативне управління – це:

а) управління на тривалу перспективу, виражається у встановленні обсягів фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць на перспективу для реалізації цільових програм;

б) система заходів, що здійснюються центральною владою з метою управління процесом утворення, розподілу, перерозподілу і використання фінансових ресурсів у регіонах та інших адміністративно-територіальних одиницях;

в) складова частина управління економікою адміністративно-територіальних одиниць, його здійснює спеціальний апарат з допомогою специфічних прийомів і методів;

г) маневрування наявними фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування, залучення додаткових коштів, ефективне витрачання наявних грошових засобів;

д) правильної відповіді не має;

е) інша відповідь.

6. Методи фінансового контролю на місцевому рівні:

а) попередній, поточний, наступний;

б) ревізії і перевірки;

в) ревізії, перевірки обстеження;

г) аудит;

д) правильної відповіді не має;

е) інша відповідь.

Питання для самостійного опрацювання

1. Охарактеризуйте принципи фінансового контролю.
2. Назвіть права органів місцевого самоврядування в сфері місцевих фінансів?
3. Кому підзвітне та підконтрольне міське фінансове управління?
4. Охарактеризуйте функції контролю за дотриманням бюджетного законодавства між міністерствами та відомствами України.
5. Контроль і аудит фінансової діяльності місцевого самоврядування.

Теми рефератів

1. Фінансовий контроль на місцевому рівні.
2. Типи місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та їх вплив на організацію місцевих фінансів.

Практичні завдання

Завдання 1

Використовуючи дані таблиці розрахувати: відхилення фактичного виконання видаткової частини міського бюджету (в розрізі зага-

льного і спеціального фондів); відсоткове виконання планових завдань.

Зробити висновки.

Таблиця 4. 21 – Виконання видаткової частини міського бюджету

ту

Видатки бюджету за функціональною структурою	Загальний фонд				Спеціальний фонд			
	затверджено в бюджеті на рік	факт виконання	відхилення	виконання плат	затверджено в бюджеті на рік	факт виконання	відхилення	виконання плат
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Разом видатків	?	?						
У т.ч.: -видатки споживання	1231361,4	1186590,5			161777,9	155113,9		
-заробітна плата та нарахування	609187,4	587487,0			12186,1	11664,6		
-оплата комунальних послуг та енергоносії	92826,3	88124,5			1996,1	1723,8		
-видатки розвитку	177695,3	156070,2			616396,4	291953,9		

Завдання 2

Використовуючи дані таблиці розрахувати:

- відсоток виконання видаткової частини міського бюджету за поточний рік;

- відхилення виконання видаткової частини міського бюджету у поточному році порівняно з попереднім.

Зробити висновки.

Таблиця 4. 22 – Виконання видаткової частини міського бюджету

Видатки бюджету	Загальний фонд				
	виконано за попередній рік	затв. у бюджеті за поточний рік	виконано за поточний рік	% виконання за поточний рік	відхилення поточного року від попереднього
Всього видатків	845823,0	1108745,8	1043544,8		
У т.ч. видатки за рахунок офіційних трансфертів- всього:	?	?	?		
- з державного бюджету	117371,3	305488,3	255589,0		
- з обласного бюджету	517,0	2932,8	2607,3		
Всього видатків	383985,0	351688,9	281725,6		
У т.ч. видатки за рахунок офіційних трансфертів- всього:					
- з державного бюджету					
- з обласного бюджету					

Тема 12. Світовий досвід організації місцевих фінансів

Мета проведення. Опрацювання теоретичних питань.

План заняття

1. Моделі організації місцевого самоврядування.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування: основні принципи організації місцевих фінансів.
3. Склад фінансових ресурсів органів місцевої влади зарубіжних країн.
4. Зарубіжний досвід місцевого оподаткування.

5. Досвід адміністративно-територіальних реформ у зарубіжних країнах.

Студент повинен знати:

- принципи організації місцевих фінансів відповідно до положень Європейської хартії;
 - децентралізовану модель побудови міжбюджетних відносин;
 - кооперативну модель побудови міжбюджетних відносин.
 - вплив малого і середнього бізнесу на поповнення місцевого бюджету;
 - функції регіональних фінансів.
- Література: [6, с.546-586; 6, с. 251-278].

Питання для самоконтролю та дискусій

1. Назвіть основні моделі організації місцевого самоврядування.
2. Які характерні риси англосаксонської моделі місцевого самоврядування?
3. Охарактеризуйте континентальну модель місцевого самоврядування.
4. Які моделі організації місцевого самоврядування в Німеччині?
5. Назвіть основні правові акти, якими регулюється діяльність Європейської хартії.
6. Охарактеризуйте основні положення про фінансову діяльність органів місцевого самоврядування, які діють у Хартії.
7. Які чинники впливають на збільшення видатків місцевих бюджетів?
8. Що включають фінансові ресурси органів місцевої місцевої влади зарубіжних країн?
9. Охарактеризуйте доходи і витрати місцевих бюджетів зарубіжних країн.
10. Які особливості фінансового вирівнювання у зарубіжних країнах?
11. Охарактеризуйте зарубіжний досвід місцевого оподаткування.
12. Які моделі податкових систем місцевих органів самоврядування діють у зарубіжних країнах?

13. Опишіть міжнародний досвід реформ, здійснених органами самоврядування.

Література: [6, с.546-586; 6, с. 251-278].

Тести для самостійного опрацювання

1. Які характерні ознаки англосаксонської моделі?

- а) контроль з боку населення;
- б) обмежена автономія місцевого самоврядування;
- в) наявність на місцях спеціальних державних уповноважених, які контролюють органи місцевого самоврядування;
- г) вірні відповіді а-в;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

2. Які характерні ознаки континентальної моделі?

- а) високий ступінь автономія місцевого самоврядування;
- б) контроль передусім з боку населення;
- в) обмежена автономія місцевого самоврядування;
- г) вірні відповіді а-в;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

3. У яких країнах поширена англосаксонська модель?

- а) Великій Британії;
- б) Австралії;
- в) Індії;
- г) вірні відповіді а-в;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

4. У яких країнах поширена континентальна модель?

- а) Великій Британії;
- б) Австралії;
- в) Індії;
- г) Італії;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

5. У яких країнах поширена змішана модель?

- а) Великій Британії;
- б) Австралії;
- в) Індії;

- г) Італії;
- д) правильної відповіді не має;
- е) інша відповідь.

6. Україна ратифікувала Європейську хартію місцевого самоврядування у:

- а) 1980 р.;
- б) 1985 р.;
- в) 1990 р.;
- г) 1997 р.;
- д) 1998 р.;
- е) інша відповідь.

Питання для самостійного опрацювання

1. Зміст і значення Європейської хартії місцевого самоврядування.
2. Що таке бюджетний унітаризм?
3. Що таке бюджетний федералізм?
4. Які основні причини збільшення видатків місцевих бюджетів зарубіжних країн?
5. У яких країнах частка видатків соціального спрямування найвища?
6. У яких країнах частка видатків соціального спрямування найнижча?

Теми рефератів

1. Типи місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та їх вплив на організацію місцевих фінансів.
2. Основні проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування та місцевих фінансів у Європі.
3. Інноваційні технології залучення фінансових ресурсів до економіки регіону.
4. Позитивні та негативні риси механізму у місцевих запозичень у зарубіжних державах.

5 ЗАДАЧІ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Задача № 1

Розрахувати вартість потреби в енергоносіях на плановий період автотранспортних підприємств міста за даними таблиці.

Таблиця 5.1 - Умовні дані

Назва енергоносія	Одиниця виміру	Необхідна кількість	Ціна одиниці, грн.	Загальна сума
Електрична енергія	тис. кВт год	654	45,0	
Котельно-пічне паливо	тис. м. куб.	720	429,0	
Теплова енергія	Гкал	1480	110,0	

Задача № 2

Маємо такі дані (табл.5.2):

Таблиця 5.2- Дані задачі

Доходи бюджету	Фактичне надходження, тис.грн.
Доходи загального фонду, у т.ч.	?
Податок та збір на доходи фізичних осіб	812 101,1
Податок на прибуток підприємств	469 394,0
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	193 300,5
Доходи від власності та підприємницької діяльності	18 584,2
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	51 911,4
Інші неподаткові надходження	628,4
Надходження від продажу основного капіталу	26,1

Визначте суму та структуру доходів до місцевого бюджету.

Задача № 3

За наведеними даними розрахувати вартість електроенергії, яка буде споживатись у плановому періоді для перевезення пасажирів, та розподілити її між видами електротранспорту. У попередньому році електротранспортом було спожито 62380 тис. кВт-год електроенергії. При цьому для перевезення пасажирів трамваями спожито 46% усієї

електроенергії, тролейбусами - 53% і фунікулером - 1%. У плановому періоді кількість перевезень збільшиться на 2%, а ціна 1 тис. кВт-год електроенергії становитиме 147,2 грн.

Задача № 4

Динаміка міського бюджету характеризується даними, млн.грн.:

Таблиця 5.3 - Дані задачі

Показник	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Доходи бюджету	2133,6	2924,1	4105,9	52537,1
Видатку бюджету	212,8	2891,1	3968,3	5321,5

Визначте сальдо бюджету та середньорічні темпи зростання доходів, видатків бюджету. Зробіть висновки.

Задача № 5

За даними таблиці визначити відсоток виконання видатів місцевим бюджетам.

Таблиця 5.4 - Дані задачі

Найменування показників	План на 2018 рік	Виконано за 2018 р.
1	2	3
Видатки		
Органи місцевого самоврядування	909,0	863,0
Освіта	144 789,6	138 022,8
Охорона здоров'я	278 745,5	313 193,4
Соціальний захист та соціальне забезпечення	54 913,5	60 069,3
Культура і мистецтво	6 074,0	6 771,3
Фізична культура і спорт	3 841,6	3 239,0
Житлово-комунальне господарство	11 815,1	10 785,6
Економічна діяльність	1 357 497,3	1 079 080,8
Інша діяльність	134 747,6	121 469,6
Субвенція з місцевого бюджету на погашення різниці між фактичною вартістю теплової енергії, послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та водовідведення, постачання холодної води та водовідведення..	933,0	933,0
Субвенція з місцевого бюджету на здійснення природоохоронних заходів	150 440,8	132 417,5

Продовження табл.5.4

1	2	3
Інші субвенції з місцевого бюджету	74 029,2	71 920,0
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	36 214,1	34 587,2
Надання пільгового довгострокового кредиту молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво/придбання житла	555,9	488,6
Повернення пільгового довгострокового кредиту молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво/придбання житла	-251,5	-372,3
Надання довгострокового кредиту індивідуальним забудовникам житла на селі	3 000,0	3 000,0
Повернення довгострокового кредиту індивідуальним забудовникам житла на селі	-3 000,0	-3 000,0
Повернення кредиту		-17,0
Разом видатків спеціального фонду	2 255 254,6	1 973 451,6

Задача № 6

Відповідно до поставленого Запорізькою міською адміністрацією завдання, необхідно відремонтувати 23000 м покрівлі. Згідно з проведеними розрахунками, ця площа та вартість ремонту 1 м² покрівлі розподілились по районах міста так, як наведено в таблиці.

Таблиця 5.5 - Дані задачі

Райони	Площа покрівлі, що потребує ремонту, %	Ціна ремонту 1 м , грн.
1	2	3
Олександрівський	11	32,1
Заводський	12	29,6
Комунарський	9	34,4
Дніпровський	14	36,1
Шевченківський	19	35,1
Вознесенівський	13	33,5
Запорізький	22	30,1
Усього	100	x

Необхідно визначити загальну потребу в коштах для ремонту покрівлі в місті та розподілити її за районами міста.

Задача № 7

Визначити обсяг прибутків і видатків Зведеного бюджету України у звітному році за даними, млн.грн.

Таблиця 5.6 - Дані задачі

Види бюджету	Доходи	Видатки
Державний бюджет	13724	19005,1
Місцевий бюджет	13152,4	15815,8

Крім того розрахувати індекс планового завдання з видатків зведеного бюджету на промисловість, енергетику і будівництво, якщо відомо, що у звітному році видатки становили 3444,6 млн.грн., а проектом плану на майбутній рік передбачено їхнє зменшення до 3409,4 млн.грн. Проаналізувати отримані результати.

Задача № 8

Відповідно до поставленого Запорізькою міською адміністрацією завдання, необхідно щорічно замінити 12 ліфтів вартістю 70 тис. грн. кожний. Згідно з цим рішенням, у кожному районі міста було складено такий проект плану заміни та модернізації ліфтів:

Таблиця 5.7 - Дані задачі

Райони	Кількість ліфтів
Олександрівський	4
Дніпровський	5
Комунарський	3
Усього	12

Визначити суму грошових коштів, необхідних для заміни та модернізації ліфтів у кожному районі та в місті в цілому.

Задача № 9

Визначити суму офіційних трансфертів місцевого бюджету за такими даними: місцеві податки і збори становили 10 тис. грн., податок з підприємств комунальної форми власності - 12 тис грн., дотації — 4 тис. грн., субвенції — 5 тис грн., плата за землю -3 тис. грн.

Задача № 10

Вартість основних фондів на початок звітнього року в автотранспортних підприємствах міста складала 298125 тис.грн. Протягом

року вартість основних фондів, що вибули, становила 8243 тис.грн., а вартість нововведених у дію основних фондів – 31215 тис.грн. За результатами попереднього року була проведена індексація основних фондів. За результатами попереднього року була проведена індексація основних фондів. Індекс інфляції склав 1,08. Розрахувати суму амортизаційних відрахувань у плановому періоді, знаючи, що норма амортизаційних відрахувань – 2%.

Задача № 11

Визначити, які з видатків місцевих бюджетів можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів та видатки, що здійснюються з бюджетів об'єднаних територіальних громад:

- дошкільну освіту;
- місцеву пожежну охорону;
- компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян;
- амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу (лікарні широкого профілю, спеціалізовані медико-санітарні частини, пологові будинки, поліклініки і амбулаторії, загальні стоматологічні поліклініки, дільничні лікарні);
- надання фінансової підтримки громадським об'єднанням ветеранів на виконання програм (проектів, заходів) відповідного адміністративно-територіального рівня;
- програми підтримки кінематографії та засобів масової інформації;
- обслуговування місцевого боргу;
- державні культурно-освітні та театральні-видовищні програми (сільські, селищні та міські палаци і будинки культури, клуби, центри дозвілля, інші клубні заклади та бібліотеки; театри, районні (міські) бібліотеки або централізовані бібліотеки районної (міської) централізованої бібліотечної системи, музеї, виставки, палаци і будинки культури, школи естетичного виховання дітей, включаючи заклади та установи комунальної власності, яким надано статус академічних, національних, зоопарки комунальної власності).

Задача № 12

Визначити окремо податкові і неподаткові надходження місцевого бюджету (в тис. грн..) за такими даними: місцеві податки і збори

– 679; державне мито - 5; грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності - 12; рентна плата за користування надрами- 7; податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності-411; Доходи від власності та підприємницької діяльності - 24; відсотки за користування позиками, які надавалися з місцевих бюджетів - 94.

Задача № 13

Визначити витрати підприємства комунального господарства, що включаються до собівартості робіт і послуг за такими даними (в тис. грн.): матеріальні витрати - 84; витрати на оплату праці — 54; відрахування на соціальні заходи – 16; амортизація основних фондів - 36.

Задача № 14

За даними таблиці визначити та проаналізувати відхилення розподілу бюджетних ресурсів у відсотках у складі Зведеного бюджету України.

Таблиця 5.8 -Дані задачі

Бюджети	Доходи	Видатки	Відхилення
Державний бюджет	54,3	51,9	
Місцеві бюджети	45,7	48,1	
Ут.ч. республіканський АРК, області, м. Києва та Севастополя	22,6	17,0	
Міст республіканського та обласного підпорядкування	14,7	17,1	
Районні	6,2	10,9	
Міст районного підпорядкування	0,7	0,8	
Селищні	0,6	0,7	
Сільські	0,9	1,6	
Всього	100,0	100,0	

Задача № 15

За даними таблиці проаналізувати структуру та динаміку видатків міського бюджету (в тис. грн.).

Таблиця 5.9 - Дані задачі

Видатки міського бюджету за функціональною структурою	Роки	
	попередній	звітний
Загальнодержавні функції	10041,7	10333,5
Громадський порядок, безпека та судова влада	10678,0	4200,0
Освіта	9390,6	10200,9
Охорона здоров'я	9873,4	10405
Житлово-комунальне господарство	35150,0	41600,8
Соціальний захист та соціальне забезпечення	1000	5960,0
Міжбюджетні трансферти	800,0	1000,0
Усього		

Задача № 16

Розрахувати відсоток виконання плану місцевих податків місцевих бюджетів України, проаналізувати структуру місцевих податків

Таблиця 5.10 - Звіт про виконання місцевих податків місцевих бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя (поточний рік)

	План на 2017 рік з урахуванням внесених змін	Виконано за 2017 рік
1	2	3
Місцеві податки	58 899 921 478,35	61 026 749 273,53
Податок на майно	30 889 955 976,41	31 272 037 079,64
Збір за місця для паркування транспортних засобів	100 849 738,00	99 859 404,83
Туристичний збір	81 301 191,00	90 725 777,91
Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, що справлявся до 1 січня 2015 року	4 734,00	-120 107,81
Єдиний податок	27 827 809 838,94	29 564 247 118,96

Таблиця 5.11 - Звіт про виконання місцевих податків місцевих бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя (минулий рік)

	План на 2018 рік з урахуванням внесених змін	Виконано за 2018 рік
1	2	3
Місцеві податки	49 710 307 094,28	52 587 384 874,50

Податок на майно	27 957 886 780,45	29 056 068 862,60
Продовження табл. 5.11		
1	2	3
Збір за місця для паркування транспортних засобів	111 755 867,26	77 565 102,32
Туристичний збір	60 922 808,00	70 234 487,29
Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, що справлявся до 1 січня 2015 року	800,00	-4 782 004,04
Єдиний податок	21 579 740 838,57	23 388 298 426,33

Задача № 17

Скласти розрахунок інших витрат «Запоріжелектротранс» на плановий період, виходячи з того банки отримують доходи від інкасації, що становлять 9 грн за 1000 грн, зданих у банк.

У періоді, що передує плановому, ДКП «Запоріжелектротранс» перевіз 42 800 тис. пасажирів, у тому числі 20 700 тис. пасажирів платно і 22 100 тис. пасажирів, які користуються правом безкоштовного проїзду. При цьому по абонентних талонах було перевезено 8000 тис. пасажирів, від яких буде одержано 24,0 млн грн доходів, а по проїзних квитках було перевезено 12 700 тис. пасажирів, від яких було одержано 14,0 млн грн.

У плановому періоді кількість пасажироперевезень збільшиться до 104,91%.

Задача № 20

У році, що передував плановому норма амортизаційних відрахувань в автотранспортних підприємствах міста становила 3,2%. При цьому щорічна вартість основних фондів дорівнювала 298125 тис. грн. У плановому році середньорічна вартість основних фондів збільшиться на 39000 тис. грн. Необхідно визначити норму амортизаційних відрахувань на плановий період.

6 ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

У процесі самостійної роботи студентам необхідно використовувати статистичний матеріал, який характеризує стан місцевих фінансів України.

Навчальні завдання

Завдання 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів

1. Проаналізувати законодавчі та нормативні документи, які регламентують сферу фінансових відносин на місцевому рівні та обумовлюють основні напрями і завдання місцевих органів влади в реалізації державної фінансової політики.

2. Визначити проблеми функціонування фінансового механізму на місцевому рівні та можливі шляхи їх вирішення.

3. Розглянути діяльність фінансових органів, органів Державної казначейської служби України та органів фіскальної служби України в реалізації регіональної фінансової політики держави.

4. Вказати можливі шляхи вдосконалення управління фінансів на місцевому рівні.

5. Розглянути діяльність місцевих органів влади щодо забезпечення соціального розвитку в регіоні.

Завдання 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади

1. Визначити та охарактеризувати взаємозв'язок місцевих бюджетів з проектом Державного бюджету та планами соціального й економічного розвитку регіонів.

2. Запропонувати можливі шляхи вдосконалення бюджетного процесу на місцевому рівні.

3. Проаналізувати порядок складання проектів місцевих бюджетів.

4. Визначити проблеми в організації фінансового регулювання місцевих бюджетів та запропонувати можливі шляхи їх вирішення.

5. Вказати можливі напрями вдосконалення фінансового регулювання місцевих бюджетів.

6. Особливості формування бюджетів районів великих міст.

Завдання 3. Формування дохідної бази місцевих видатків.

1. Проаналізувати законодавчі та нормативні документи, які характеризують склад, структуру та динаміку доходів місцевих бюджетів.
2. Визначити суть податкових і неподаткових методів формування доходів місцевих бюджетів.
3. Визначити, яким чином здійснюється розподіл доходів між бюджетами різних рівнів.
4. Діяльність органів фіскальної служби щодо зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів. Місцеві податки і збори.
5. Удосконалення податкових методів формування місцевих бюджетів.
6. Напрями контролю з боку органів Державної казначейської служби України за формуванням і використанням місцевих позабюджетних та інших цільових фондів.
7. Напрями вдосконалення мобілізації грошових коштів до місцевих бюджетів.
8. Визначити напрями підвищення стійкості доходів місцевих бюджетів.
9. Особливості формування фінансових ресурсів районних бюджетів великих міст.

Завдання 4. Система видатків місцевих бюджетів

1. Проаналізувати законодавчі та нормативні документи видатків місцевих бюджетів.
2. Проаналізувати сутність, напрями та показники кошторисного фінансування на конкретному прикладі.
3. Напрями вдосконалення виконання видаткової частини місцевого бюджету.
4. Розглянути діяльність фінансових органів, органів Державної казначейської служби та фіскальної служби, спрямовану на забезпечення контролю за видатковою частиною бюджету.
5. Показати, як здійснюється поєднання бюджетного фінансування з розвитком платних послуг населенню.
6. Особливості планування і порядку фінансування видатків бюджетів районів великих міст.

Завдання 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

1. Визначити та проаналізувати структуру міжбюджетних відносин.
2. Проаналізувати вплив закріплених і регулюючих доходів на систему формування доходної частини місцевого бюджету.
3. Визначити напрями вдосконалення взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом.
4. Визначити порядок фінансування власних і делегованих місцевим органам влади повноважень.
5. Проаналізувати систему розподілу доходів між ланками бюджетної системи України.
6. Визначити шляхи вдосконалення взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом.

Завдання 6. Управління місцевими фінансами в Україні

1. Проаналізувати законодавчі та нормативні документи, які регламентують фінансове планування та фінансовий контроль на місцевому рівні.
2. Розглянути та проаналізувати методи фінансового планування, охарактеризувати їх.
3. Роль фінансових відділів, органів Державної казначейської служби та органів Державної фіскальної служби в здійсненні фінансового планування та фінансового контролю на регіональному рівні.
4. Проаналізувати організацію фінансового контролю на регіональному рівні.
5. Розглянути шляхи підвищення рівня фінансового планування та фінансового контролю.
6. Особливості управління фінансами в районах великих міст.

Завдання 7. Фінанси підприємств комунального господарства

1. Проаналізувати законодавчі та нормативні документи, які характеризують особливості організації фінансів підприємств комунальної форми власності.
2. Визначити та охарактеризувати порядок розподілу доходів від реалізації продукції робіт та послуг підприємств комунальної форми власності.
3. Напрями вдосконалення роботи підприємств комунальної форми власності.

4. Визначити показники і методи оцінювання фінансового стану підприємств комунальної форми власності.

5. Визначити особливості системи оподаткування підприємств комунальної форми власності і нормативи відрахувань до цільових державних фондів.

7 ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МІСЦЕВІ ФІНАНСИ» ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Змістовий модуль 1. Місцеві фінанси: призначення, сутність та складові

1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.
2. Призначення, сутність та функції місцевих фінансів.
3. Інститут місцевого самоврядування у вітчизняному законодавстві.
4. Система місцевого самоврядування.
5. Фінансова політика місцевих органів влади.
6. Державна регіональна фінансова політика: поняття і цілі.
7. Повноваження органів місцевого самоврядування.
8. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади.
9. Склад місцевих фінансових ресурсів та оцінка автономії місцевих органів влади.
10. Власні та закріплені доходи місцевих бюджетів.
11. Місцеві позики в Україні та управління боргом органів місцевого самоврядування.
12. Види місцевих податків і зборів України.
13. Формування дохідної бази місцевих бюджетів.
14. Дохідна частина місцевих бюджетів.
15. Суть та історичні аспекти формування цільових фондів.
16. Резервні фонди місцевих органів самоврядування.
17. Система видатків місцевих бюджетів.
18. Видаткова частина місцевих бюджетів.
19. Нові підходи у плануванні доходів місцевих бюджетів.
20. Методи планування видаткової частини місцевих бюджетів.
21. Порядок фінансування видатків місцевих бюджетів.
22. Програмно-цільове бюджетне планування, його зміст і переваги.
23. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання.
24. Види міжбюджетних трансфертів в Україні
25. Сутність та стан фінансового вирівнювання.
26. Зміст, цілі та методи бюджетного регулювання.

Змістовий модуль 2. Особливості формування, використання і регулювання місцевих бюджетів України

1. Бюджетний процес на місцевому рівні.
2. Зміст і стадії бюджетного процесу на місцевому рівні.
3. Учасники бюджетного процесу на місцевому рівні та їх повноваження.
4. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів.
5. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства.
6. Послуги, які надаються на місцевому рівні.
8. Місцеве господарство і його роль у формуванні місцевих бюджетів.
9. Фінанси підприємств комунального господарства.
10. Поняття комунальної власності та особливості її формування в Україні.
11. Особливості організації фінансів підприємств комунальної власності.
12. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.
13. Склад та особливості організації фінансів житлово-комунального господарства.
14. Специфіка фінансової діяльності підприємств комунального обслуговування.
15. Комунальні платежі та методи управління ними.
16. Управління місцевими фінансами в Україні.
17. Система управління місцевими фінансами.
18. Фінансовий контроль, що здійснюється органами місцевого самоврядування, його види та методи.
19. Світовий досвід організації місцевих фінансів.
20. Моделі організації місцевого самоврядування.
21. Європейська хартія місцевого самоврядування: основні принципи організації місцевих фінансів.

8 ОСНОВНА ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України : Постанова ВРУ від 28.черв.1996 р. УІ 254/96- ВР. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Бюджетний кодекс України: Відомості Верховної Ради України від 8 лип. 2010 р. № 50-51. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Про державний бюджет України : Закон України на поточний рік.
4. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України. Відомості Верховної Ради України від 21. трав.1997 р. № 24. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>
5. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування : Закон України. Відомості Верховної Ради України від 15.лип.1997 р. № 38. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80>
6. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/156-19>.
7. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
8. Про житлово-комунальні послуги : Закон України. Відомості Верховної Радивід 9 лист. 2017 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19>.
9. Бечко П. К. , Ролінський О. В. Місцеві фінанси: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 192 с.
10. Власюк Н. І. Місцеві фінанси: навчальний Київ: Алерта, 2011. 328 с.
11. Кириленко О. П. Місцеві фінанси : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. П. Кириленко. 2-ге вид., доп. і перероб. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2014. 448 с.
12. Рева Т. М., Ковальчук К.Ф., Кучкова Н.В. Місцеві фінанси: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 208 с.
13. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навчальний посібник. Київ: 2017. 119 с. Режим доступу: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/pdf>.